

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor BP:

Termín SZZ: září 2018

Název BP: Rozvoj environmentální výchovy v předškolním vzdělávání prostřednictvím projektové metody

Datum posudku: 30.8.2018

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel:	Posuzovatel: PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

Požadované náležitosti bakalářské práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah BP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice (např. s 33, 36 atd.)	Výraznější nedostatky (doplnit příklady):	Nevyhovuje zcela.

A. Kvalita bakalářské práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

	A	B	C	N
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N

Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních, aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce BP:

Předložená bakalářská práce mne ve výsledku poněkud zaskočila. Původní práce, kterou jsem slíbila oponovat při jejím zadávání, se měla zabývat příběhem a literaturou pro děti a měla mít pouze přesah do environmentální problematiky. Odevzdaná práce je čistě environmentální či přírodovědná a v této konečné podobě by patřila spíše pod katedru biologie a environmentálních studií. Ze změny tématu práce při setrvání u stejné školitelky následně vznikla řada pochybení.

Název práce nevystihuje dobře obsah. Autorka a) nerozvíjí environmentální výchovu, ale rozvíjí děti za pomoci environmentálně laděného projektu o vodě. Autorka za b) zrealizovala jediný projekt, a to projekt (ve skutečnosti ovšem spíše integrovaný tematický blok) „voda“. Je otázkou, zda realizaci jednoho projektu je vhodné již chápat jako „projektovou metodu“. Mnohem výstižnější by byl např. název *Realizace environmentální výchovy v předškolním vzdělávání prostřednictvím integrovaného tematického bloku „voda“*.

Teoretická část práce je příliš obecná. V pracích z oblasti environmentální výchovy není žádoucí vysvětlovat, co to je environmentální výchova nebo výchova k udržitelnému rozvoji a jak je zakomponována do RVP PV. To by měli vědět všichni absolventi Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Ostatně to patří do obsahu několika kurzů, které jsou u nás akreditovány a vyučovány. Osobně bych studentku takovéto práce vedla, aby do teoretické části práce zařadila rešerši publikovaných projektů pro předškolní věk na dané téma v ČR a nejlépe i v zahraničí, aby je porovнала vzájemně, zjistila, jaké dílčí činnosti mají stejné, jaké jsou spíše výjimečné a vybrala z nich do vlastního integrovaného tematického bloku to, co se nejvíce osvědčilo. A je třeba zdůraznit, že na téma „voda“ bylo publikováno skutečně velké množství projektů, takže by materiálu pro teoretickou část práce bylo dost.

Z textu na str. 26-27 se mi zdá, že studentka nepochopila dostatečně podstatu projektové metody a že tuto vlastní nedostatečnost řeší tak, že podkapitulu poskládala z citací různých autorů. Pokud autorka projektovou metodu pochopila, měla to doložit tím, že by poznatky o ní od různých autorů logicky provázala vlastními slovy.

Je třeba upozornit, že **cíl práce** „aby děti poznaly místo, kde žijí, a aby si k němu vytvořily zdravý vztah“ je cílem didaktickým, ne výzkumným. Tento cíl je jasně formulován. Ovšem lze jen těžko ověřit, že byl naplněn („zdravý vztah“ není měřitelný). Z toho, že autorka zvolila didaktický cíl, se následně odvíjejí problémy v praktické / výzkumné části (uvádím takto, protože autorka ne zcela dobře rozlišuje mezi těmito dvěma pojmy a víceméně je uvádí jako synonyma). Je třeba se smířit s tím, že předkládaná **práce je prakticky zaměřena**.

Výzkumné prvky, které se autorka snažila do práce zařadit, nakonec práci znevažují. Proč to dělala, když je možné odevzdávat bakalářské práce ryze praktického zaměření?

Konkrétně:

Hypotézy jsou formulovány zcela špatně. Podotýkám pro autorku, že hypotézy je zvykem formulovat PŘED zahájením práce. Celý výzkumný plán, metody výzkumu atd. vychází z hypotéz. Hypotézy musí být opravdu nosné. Něco velice důležitého, co opravdu velice toužíme ověřit. Práce s hypotézami patří do kvantitativního výzkumu. Odpovídá se na ně pomocí statistického zpracování dat. A výsledkem je buď ANO či NE, resp. potvrzení či vyvrácení hypotézy. Vzorek 15 (a ani 25 v případě, že by nebyla chřipková epidemie) není dostačující pro potvrzení či vyvrácení hypotéz. V práci tohoto typu považuji proto za zcela nevhodné hypotézy stanovovat.

Pokud už autorka hypotézy vyslovila, logicky by měla uvést, zda byly potvrzeny či vyvráceny v kapitole „Výsledky“ a porovnat zjištění s literaturou v kpt. „Diskuse“. Ani jedna z těchto kapitol v práci není uvedena. Hypotézy nejsou řešeny ani v Závěru. Jejich řešení nalezneme v kpt. 8 nazvané „Vyhodnocení celého projektu“, která se nachází na konci práce. Pod kapitolou s tímto názvem bych ovšem čekala širší obsah.

Autorka chybně a nedostatečně uvádí **metody výzkumu**. Tvorba a realizace programu není výzkum. Výzkumem by mohlo být ověřování takového programu, ale plán ověření nebyl autorkou dostatečně propracován, resp. v bakalářské práci není dostatečně popsán. Podkapitoly, které se vážou k výzkumu jsou roztržité (je mezi ně vložen popis projektu a jeho realizace).

Práce je napsána **příjemným kultivovaným jazykem**. Místy obsahuje formulace, které do vědecké práce nepatří, např. „aby děti objevovaly okolní přírodu i v období, kdy v ní všechno spí (sic!) a zdánlivě se v ní nic neděje“. Autorka používá slovo „žák“ (viz. str. 31 aj.), což v naší zemi není mezi odbornou veřejností v kontextu předškolního vzdělávání zvykem (používá se striktně slovo „dítě“) a poukazuje na skutečnost, že si autorka dosud neosvojila profesní mluvu.

V práci jsem našla drobné pravopisné a typografické chyby, např. str. 10 a na mnoha dalších místech, je chybné umístění tečky za závorkou s citací zdroje. Chyby také nalezneme v citování literatury, např. vynechání spoluautorky na str. 40.

Vyjádření k celku BP a jejímu přínosu:

Autorka připravila dobře propracovanou přípravu činností pro děti předškolního věku na dva týdny, které následně s 15 dětmi v MŠ, ve které (předpokládám) pracuje, zrealizovala. Snaha autorky prezentovat práci zároveň jako práci výzkumnou, je kontraproduktivní.

Přínos této bakalářské práce vidím především v tom, že si při jejím psaní autorka ujasnila sama pro sebe běžné termíny a postupy, osvojila si práci s literaturou.

Věřím, že je autorka vynikající a zapálenou učitelkou MŠ. Líbí se mi její nadšení pro objevování přírody a jejích zákonitostí s dětmi, to, že se snaží v dětech vzbudit zájem, lásku k přírodě a chuť ji poznávat vlastním bádáním. Pro tuto práci její přeji ze srdce vše dobré.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem BP:

Náměty k diskusi při obhajobě BP:

1. Vzhledem k tomu, že si přípravu dělají (či by si měly dělat) všechny učitelky MŠ v rámci svého úvazku, ráda bych slyšela vyjádření autorky, čím je tato její příprava

dokonalejší, oproti přípravám, které dělala dříve (bez vysokoškolského vzdělání). Tedy jde mi o sebehodnocení, reflexi toho, čím jí bylo vysokoškolské studium užitečné pro její práci.

2. Zajímalo by mne, proč se autorka rozhodla integrovaný tematický blok „voda“ realizovat jako environmentální výchovu, a ne jako aktivitu přírovnou ze vzdělávací oblasti „Dítě a svět“.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce ve studijním oboru Učitelství pro mateřské školy a shoda v systému Theses.cz je pod 5 %, veškeré zdroje jsou řádně citovány.

V Lysé nad Labem 30.8.2018

PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.